

แนวปฏิบัติ การปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)

บทนำ

การประชุมชี้แจงเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2562 วันที่ 16 กันยายน 2562 ณ อาคารนครินทร์ ศรี สภาการพยาบาล ได้กำหนดเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สำหรับสถาบันที่มีผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปรับปรุง พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 8 มาตรฐาน 23 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวบ่งชี้ประเภทสำคัญ 10 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ประเภททั่วไป 13 ตัวบ่งชี้ โดยมีการกำหนดตัวบ่งชี้ที่ใหม่ที่เป็นเกณฑ์สำคัญคือ ร้อยละอาจารย์ที่สอนวิชาการพยาบาลและปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการสุขภาพ เพื่อให้อาจารย์พยาบาลมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการพยาบาล ตามสาขาที่สอน

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม เริ่มเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ต่อมาได้เข้าหลอมรวมเป็นมหาวิทยาลัย ภายใต้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนครพนม เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2548 ปัจจุบันเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตเป็นรุ่นที่ 28 ได้รับการรับรองสถาบันการศึกษาพยาบาลครั้งล่าสุด 5 ปีการศึกษา คือ ปีการศึกษา 2561 - 2565 และมีความจำเป็นต้องพัฒนาสถาบันให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การจัดทำแนวปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของสภาการพยาบาลเป็นหนึ่งในมาตรฐานที่สถาบันที่เปิดการเรียนการสอนทางการพยาบาลต้องมีการดำเนินการ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม จึงมีการจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาลเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของอาจารย์ทุกสาขาวิชา

ความหมายของ การปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)

การปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice) หมายถึง การปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการสุขภาพของอาจารย์ เป็นการพัฒนาสมรรถนะทางคลินิกเพื่อให้การสอนการพยาบาลสอดคล้องกับปฏิบัติการพยาบาลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน (สภาการพยาบาล, 2562)

การปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice) หมายถึง การเพิ่มความเชี่ยวชาญให้กับอาจารย์พยาบาลและสามารถส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพและการเข้าถึงบริการสุขภาพ ความเชี่ยวชาญของอาจารย์โดยพัฒนาองค์ความรู้และสร้างผลงานทางวิชาการ วิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนความเชี่ยวชาญจากการปฏิบัติไปด้วยกัน ได้แก่การพัฒนากระบวนการ รูปแบบหรือแนวปฏิบัติการพยาบาลสำหรับผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมายที่สนใจ การพัฒนาผลงานวิชาการประเภทต่าง ๆ เช่น บทความวิจัย บทความวิชาการ นวัตกรรมทางการพยาบาล หนังสือ ตำราทางการพยาบาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังหมายถึงกิจกรรมทุกกิจกรรมที่เป็นการบริการพยาบาลของอาจารย์โดยการบูรณาการบทบาทนักปฏิบัติ (clinician) นักการศึกษา (educator) นักวิจัย (researcher) และผู้ให้คำปรึกษา (consultant) และนักบริหาร (administrator) หรือผู้จัดการ (manager) เพื่อแสดงออกอย่างชัดเจนถึงความเป็นนักวิชาการทางคลินิก (Clinical scholarship) ของอาจารย์พยาบาล (สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ, 2562)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางคลินิกของอาจารย์ในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ
2. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกภาคปฏิบัติในด้านวิชาการ ด้านวิจัย หรือด้านอื่น ๆ

เป้าหมาย

อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการพยาบาล ได้แก่ วิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช การพยาบาลอนามัยชุมชน รวมทั้งรายวิชาการพยาบาลอื่น ๆ เช่น การรักษาโรคเบื้องต้น กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐาน

ร้อยละ 100 ของอาจารย์ที่สอนวิชาการพยาบาลและปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการสุขภาพ ในสาขาที่รับผิดชอบ อย่างน้อย 80 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา

ลักษณะการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)

ลักษณะการทำ Faculty practice ของอาจารย์พยาบาล ประกอบด้วย

1. ทำงานร่วมกับ APN หรือพยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไปในหน่วยบริการ
2. ทำงานร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนารูปแบบการบริการ การบริหารการพยาบาล คุณภาพงานบริการพยาบาลเพื่อ ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมายหรือการพัฒนาบุคลากรหรือกำลังคน
3. ทำงานร่วมกับ APN หรือพยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ทำวิจัย ใช้ผลงานวิจัย พัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล หรือพัฒนาความรู้จากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริง
4. สร้างความรู้จากการปฏิบัติและการวิจัย ตีพิมพ์ผลงานวิชาการร่วมกับฝ่ายการพยาบาล เป็นต้น
5. Individual Development Plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละท่านที่สามารถออกแบบการเพิ่มพูน ประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางการดำเนินการ การปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)

1. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม และแหล่งฝึก หน่วยบริการสุขภาพ มีการทำข้อตกลง ประสานงาน หรือจัดทำโครงการร่วมกันในการทำ Faculty practice หรือ Faculty practice outcomes ตามสาขาทางการพยาบาล
2. อาจารย์พยาบาลวางแผน ดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกการทำ Faculty practice ในหน่วยบริการสุขภาพเพื่อเป็นหลักฐานรับรองการปฏิบัติของตนเอง อย่างน้อย 80 ชั่วโมงต่อปีการศึกษา
3. การเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญในการทำ Faculty practice ของอาจารย์พยาบาลจะต้องสอดคล้องกับภาระงานด้านการเรียนการสอน หรือสอดคล้องกับรายวิชาที่อาจารย์เป็นผู้สอนตามหลักฐานใน มคอ.3 หรือ มคอ.4 ที่มีชื่อของอาจารย์เป็นผู้สอน
4. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาภายใน 4 สัปดาห์ อาจารย์พยาบาลทำบันทึกสรุปจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการสุขภาพทั้งหมดพร้อมกับหลักฐาน แสดงผลลัพธ์การปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการของอาจารย์พยาบาลเป็นผลมาจากการทำ Faculty practice ของอาจารย์และนำส่งที่กลุ่มวิชาที่สังกัดเพื่อบันทึกข้อมูลการพัฒนาบุคลากรสาขาวิชาชีพ และนำส่งงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมหลักฐานใน การรับรองสถาบันต่อไป
5. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนมร่วมกับสถานบริการสุขภาพที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาลจัดประชุมวิชาการ หรือประชุมสรุปผลการดำเนินงาน หรือถอดบทเรียนรู้การทำ Faculty practice ของอาจารย์พยาบาลในแต่ละปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงการดำเนินการในปีการศึกษา ถัดไป

6. หัวหน้ากลุ่มวิชาการรวบรวมผลการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ รายงานต่อหัวหน้าสถาบันการศึกษา และฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมเป็นหลักฐานการรับรองสถาบัน 3 ปีซ้อนหลัง (ปีการศึกษา 2563 – 2565)

หลักฐานประกอบการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)

1. มคอ.3 หรือ มคอ.4 รายวิชาทางการพยาบาล ที่ระบุชื่ออาจารย์ผู้สอน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
2. หลักฐานแสดงการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการของอาจารย์พยาบาลที่สอนวิชาการพยาบาล หรือหลักสูตรอื่น ๆ ที่เทียบเท่า เช่น ตารางการทำ Faculty practice ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำ Faculty practice เป็นต้น

การเตรียมความพร้อมของอาจารย์ในการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty practice)

1. เตรียมความพร้อมด้านเนื้อหาสำหรับการดูแลให้การพยาบาลกลุ่มเป้าหมายที่ตนเองเชี่ยวชาญ (จากการสอนในรายวิชา หรือการวิจัย หรือการให้บริการวิชาการ)
2. เตรียมความพร้อมด้านกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน ในการประสานความร่วมมือ แนวทางปฏิบัติกับแหล่งฝึก
3. การเตรียมแนวปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

3. ผลลัพธ์ของงานและความเชี่ยวชาญที่เพิ่มขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอรับรองว่าข้อมูลการปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการของข้าพเจ้าเป็นจริงทุกประการ และได้ส่งหลักฐานผลลัพธ์การทำ Faculty practice ประกอบแนบมาด้วยแล้ว

ลงชื่อ.....
(.....)
อาจารย์

ขอรับรองว่า ..... ได้ปฏิบัติ Faculty practice ครบถ้วนตามตารางการปฏิบัติงานและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์

ลงชื่อ.....
(.....)
หัวหน้ากลุ่มวิชา

ลงชื่อ.....
(.....)
หัวหน้าหอผู้ป่วย/หน่วยปฏิบัติการ